

[Udenrigsministeren]

megen mening i at afholde store internationale konferencer om afspænding og nedrustning på nuværende tidspunkt. Det er ikke regeringens holdning. Efter vor opfattelse gør den internationale situation det tværtimod bydende nødvendigt, at der gøres en aktiv indsats for at fremme realistiske bestræbelser i retning af international afspænding og nedrustning. Det er med denne indstilling, vi fra dansk side har forberedt vor deltagelse i FN's anden ekstraordinære generalforsamling om nedrustning.

Lige så lidt som det var tilfældet med den første nedrustningssamling, er det hensigten med den forestående samling at træffe beslutninger om konkrete, bindende nedrustningsaftaler. De centrale temaer på den kommende nedrustningssamling vil være for det første udformningen af et såkaldt omfattende nedrustningsprogram, for det andet gennemgang af slutdokumentet fra den første nedrustningssamling i 1978 samt for det tredje en fornyet gennemgang af det internationale nedrustningsmaskineri.

I slutdokumentet fra den første nedrustningssamling lægges der vægt på, at bestræbelser på at opnå almindelig og fuldstændig nedrustning gøres parallelt med forhandlinger om begrænsede nedrustningsforanstaltninger. Med henblik herpå bestemtes det, at der skulle søges udarbejdet et såkaldt omfattende nedrustningsprogram, indeholdende prioriterede foranstaltninger, som kunne sikre opnåelse af fuldstændig og almindelig nedrustning under effektiv international kontrol.

Fra de uforpligtede landes side har man under de hidtidige drøftelser af programmet krævet, at det får en folkeretligt bindende status, og at det kommer til at indeholde faste tidsfrister. Fra dansk og fra vestlig side er vi ikke overbeviste om det hensigtsmæssige og realistiske heri. Et bindende dokument vil næppe kunne påregnes at få det indhold eller den tilslutning, der er ønskelig. Faste tidsfrister i ofte både teknisk og politisk komplicerede forhandlinger kan efter de almindelige erfaringer imod hensigten føre til undergravelse af nedrustningsprocessens troværdighed.

Fra dansk side vil vi arbejde for, at programmets hovedvægt lægges på konkrete forslag til nedrustningsforanstaltninger, som synes at have en realistisk mulighed for at

blive gennemført i en overskuelig fremtid. Særlig værdifuldt vil vi anse det for at være, såfremt programmet kan bidrage til at fremme igangværende forhandlinger eller føre til påbegyndelse af nye. Dermed udelukker vi naturligvis ikke, at der i programmet tages hensyn til de længere perspektiver i nedrustningsprocessen.

Nedrustningssamlingens gennemgang af slutdokumentet fra 1978 vil bestå i en vurdering af udviklingen på nedrustningsområdet siden dokumentets vedtagelse. Det er ikke vanskeligt at forudse, at gennemgangen vil blive domineret af beklagelser over manglende fremskridt. Fremfor gode diskussioner om, hvorledes ansvaret herfor skal placeres, vil vi fra dansk side lægge vægt på, at anstrengelserne samles om opnåelse af enighed om, hvorledes vi i fremtiden kan få større held til at realisere slutdokumentets målsætning. Selv om det er svært at finde positive træk i udviklingen siden 1978, bør de enkelte, der findes, ikke overses.

Vi finder det således fra dansk side vigtigt, at en ny international aftale i form af en konvention om forbud mod særlig inhumane våben er blevet gennemført. Som bekendt blev konventionen ratificeret i folkettinget i dette forår.

Som allerede nævnt i mine bemærkninger om den aktuelle internationale situation må det også fremhæves, at der som bekendt er indledt drøftelser mellem supermagterne om mellemdistancevåbnene i Europa, og at der nu synes at være grundlag for håb om snarlige forhandlinger om de strategiske kernevåben. Som ligeledes antydtes kan der også spores en vis bevægelse på vigtige områder i nedrustningsudvalget i Genève. Dels er der nu indledt drøftelser vedrørende udformningen af en traktat om kemiske våben, dels er der opnået enighed om at nedsætte en arbejdsgruppe, som skal behandle spørgsmålet om et generelt forbud mod atomprøvesprængninger.

Alle væsentlige spørgsmål på nedrustningsområdet må påregnes behandlet under den ekstraordinære generalforsamling. Jeg skal i det følgende redegøre for, hvilke områder den danske regering vil tillægge særlig betydning.

Regeringen deler den opfattelse, der kom til udtryk i slutdokumentets § 18, hvori det hedder: